

Hugo Matthiessen: En greve. Jørgen Scheel til grevskabet Scheel, stamhuset Gl. Estrup samt Ulstrup (1768—1825). (Gad, 1954). 207 s. og 12 plancher.

Magister Hugo Matthiessens bog er i sit emne ganske ulig hans tidligere bøger, men i kvalitet og fængslende fremstilling svarer den nøje til det hidtidige, omfattende forfatterskab. Her færdes vi for en stor del i et internationalt milieu, og vi stilles over for en skæbne, der ikke kan gå-som type på nogen dansk samfundsklasse, snarest har vi at gøre med en eventyrer eller plattenslager i betydeligt format.

Den rige jyske slægt Skeel er bogens udgangspunkt. Et rids af dens mest fremtrædende medlemmer og deres betydelige godserhvervelser giver baggrunden for hovedpersonen Jørgen Scheel, der overtager den uhyre rigdom, slægtens kultur og gode begavelse. Hans moralske holdning — i hvert fald i penge-sager — stod ikke mål med evnerne, hvorimod han fremtræder smukt som en godsherre med en socialt forstående indstilling til bønderne og som den adelsmand, der i særlig grad følte sig forpligtet over for land og konge.

Bogens største værdi turde ligge i det billede, den giver af livet i den del af tidens europæiske overklasse, som blot levede for adspredelser og fornøjelser. Jørgen Scheel kom ind i den, da han efter et kortere ophold på Sorø drog ud på den obligate »uddannelsesrejse«, der bragte ham til Göttingen og Paris umiddelbart før revolutionen. Allerede her begyndte han at stifte den gæld, som senere bragte ham i ulykken. Efter hjemkomst og bryllup, hvor han på Sostrup skabte et hjem smykket med dyr kunst og gode bøger, drog han snart med hustruen ud på en rejse til Sydeuropa. I Wien efterlod han ægtefællen og drog selv ned i det politisk og socialt gærende Italien, stadig køvende dyr kunst og »givende greven« og snart stiftende gæld og levende »på nas« hos de rigmænd af forskellig nationalitet, som fik tiden til at gå i Rom og Neapel.

I tre år var Jørgen Scheel borte. Han spolerede sit ægteskab og sin formue, hvordan det sidste skete fremgår ikke så tydeligt af skildringen, nok samlede han sig en mægtig gæld hos tvivlsomme, udenlandske huse, men de økonomiske problemer belyses ikke tilstrækkeligt til at forklare det store sammenbrud med millionunderskud. Efter hjemkomsten fulgte strenge år i stadig kamp mod fallitten, og samtidig adspredtes Scheel af hans frivillige deltagelse i krigen som officer uden løn, også et udtryk for hans flothed — efter sammenbrudet af både grevens og statens finanser fulgte de sidste triste år inden den tidlige død i fattigdom.

Bogen er præget af Hugo Matthiessens kunstneriske landskabsskildringer og hans sans for at belyse tilstande med velvalgte citater. Det er for en stor del et træls kildemateriale, der er benyttet, uden at det præger fremstillingen. Emnet er ikke så betydeligt som de emner, Hugo Matthiessen plejer at tage op, men det vil sikkert ikke i mindre grad tiltrække læserne.

Vagn Dybdahl.

Morten Borup: Christian Molbech. (Rosenkilde og Bagger, 1954). 470 s.

Christian Molbech indtager ikke just nogen central stilling i dansk åndslivs historie i det 19. århundrede, men i samtiden beklædte han en række nøglestillinger, i Det kongelige bibliotek, i teatret og ved universitetet. Når dertil føjes, at der fra ham er bevaret et overordentlig stort og righoldigt arkiv, da forstår man, at der med ham som udgangspunkt er de bedste muligheder for gennem biografens yndede form at give et fængslende indtryk af tidens ånds-